

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Politisk Dispache

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 506. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175820048/facsimile.pdf> (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

ikke kunde gavne, men vel skade. Je crains Dieu, cher Abner! et n'ai point d'autres craintes. Jeg skriver desuden for tænksomme Mennesker og overlader til dem at udbrage, hvad Resultater de behøge af de Data, som jeg agter at opstille.

End jeg med denne Afhandling har foresat mig at vise, at den Nation ikke just er den bedst bestyret, der betaler sin Regent eller sine Regenter bedst. Men, for at blive desto bedre forstaaet og for at undgaa Misforstaaelser saa meget som muligt er, finder jeg det fornødent at forudsætte nogle faa Sætninger, hvortil jeg i det følgende stedse vil henholde mig.

Med Regenten forstaaer jeg den lovgivende og den eksekutive Magt, enten nu samme er forenet i én eller betroet til flere Personer.

Til Regentens Lønning eller Betaling for sin Vøje med at regere henregner jeg i frie Stater ene og alene de Summer, som af Nationen bevilges den eller de regerende til hans eller deres Underholdning, Forskjætte og aldeles private Brug, og for hvis specielle Anvendelse Nationen altsaa intet Regnskab har at forde, naar samme blot ikke anvendes til Skade for Staten. Derimod i de souveraine Regeringer henfører jeg under denne Benævnelse alle de Summer, som Regenten til én eller anden Tid har bestemt til sit eget Brug, efter den Haandighed, som Konstitutionen giver ham over Statens Indkomster og deres Anvendelse.

Det følger altsaa af sig selv, at Domstolenes og de forskjellige Administrationers Lønninger ikke kunne komme under Betragtning paa dette Sted, hvor der ene og alene hovedsagelig henrykkes til Regentens eller Regenternes personlige Fordele og den Del af Stats-Indkomsterne, der er belemet til hans eller deres eget private Brug, og af hvilken Opsættelse Staten og dens Individuer ingen anden direkte Fordel har end den at se sin Regering samlet paa en Raade, der kan og bør give

Je crains Dieu o. j. v. Jeg frygter Gud, Hare Abner, og andet frygter jeg ikke. — Ordet findes i Racines Athalie, 1ste Akt, 1ste Scene.

samme Vg til at styre Staten overensstemmende med den almindelige Vilje.

Vetteiligen vil det ogsaa indse, at en uindskrænket Regering, der, enten i virkelig gode Hensigter, eller og for at faste Nationen Sand i Øjnene, bestemmer en vis Del af Statens Indkomster til sit eget private Brug, Hofholdning og saa videre, vil, i Tilfælde af et Deficit i denne Post, ikke tage i Betænkning at dække samme med Statens øvrige Indkomster, da Regenten tror sig heller ikke at skyldte Nationen Regnskab for disses Anvendelse, og at altsaa enhver Beregning i saadanne Stater bliver usikker. Selv i England, hvor Kongen ikke umiddelbart er Herre over Finanserne, lærer Erfarenheden, at han letteligen kan forskaffe sig betydelige Tilskud til sine bestandige og reglementerede Indkomster, naagt ingen Konge i Europa skal, efter Arkenholtses Paastand, have saa mange store Indtæder som de, der ere reglementerede til ham ved den britiske Nations stolte Gaaemilighed\*).

Ikke saaledes gaar det til, eller kan det gaa til i en Republik, som i Frankrig, hvor Konstitutionen har bestemt Regerings-Personalets Lønninger, der ere uforanderlige, og hvis Forskjel fra ét Aar til et andet blot beror paa Kornpriserens Stigen og Falden. Jeg vil ikke paastaa, at ingen af de regerende i denne Stat kan slippe til at anvende de offentlige Midler til eget Brug; men dette er og bliver dog et Tyveri, som Konstitutionen i det mindste har gjort saakte uanset, og som især i Fredstider vil blive vanskeligt, og hvorfor den højeeste Dyrighedsperson lige saa vel som den ringeste

\*). Saaledes siger Arkenholtz i den 3dje Del af England and France S. 353. Denne Paastand er dog næppe rigtig, med mindre den menes forholdsmæssig til Folkemængden; og det selvsagde skal vise, at Kongerne i Frankrig havde endnu større bestemte private Indkomster. Men maaske har Kongen af England flere bestemte og visse Indkomster, end jeg véd af at sige.